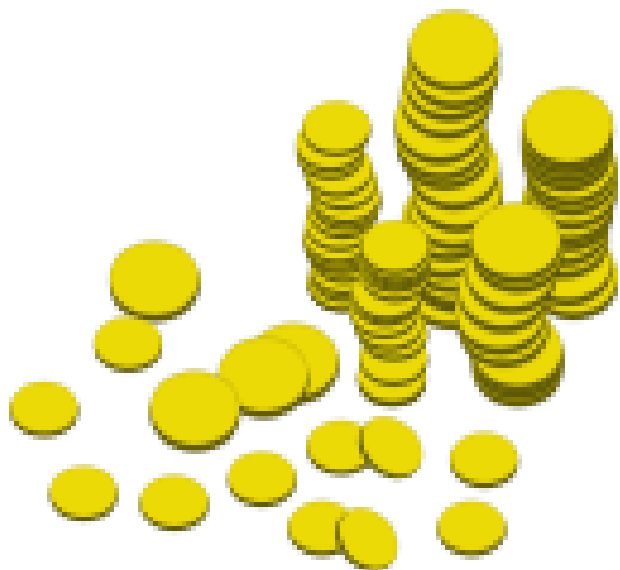

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ “ΦΟΥΚΟΥΣΙΜΑ” (του Δημήτρη Κωνσταντακόπουλου)

Από τον “Κόσμο του Επενδυτή”

«Να βγούμε από το ευρώ», είναι ο τίτλος του ογκώδους βιβλίου του Ζακ Νικονόφ που εμφανίστηκε την στα παρισινά βιβλιοπωλεία από τις διόλου περιθωριακές εκδόσεις Fayard. «Πονάει κεφάλι, κόψει κεφάλι», θα αντιτείνουν μερικοί, το ενδιαφέρον όμως είναι ότι την ιδέα μιας εξόδου από το ευρώ δεν την προβάλλει μόνο η

«μεταφασιστική» ακροδεξιά της Μαρίν Λεπέν, αλλά ένας διανοούμενος της «εναλλακτικής παγκοσμιοποίησης». Που αμφισβητεί και την ίδια την ιδέα του γαλλογερμανικού «άξονα», κεντρικού πυλώνα της γαλλικής στρατηγικής μετά τον πόλεμο.

Το βιβλίο έχει τουλάχιστο την αρετή ότι σπάει ένα «ταμπού», διευκολύνοντας τη συζήτηση. Κατά τα άλλα εκφράζει μια μειοψηφία, και μέσα στους κύκλους του συγγραφέα του. Ο Michel Husson π.χ., από τους γνωστότερους οικονομολόγους της «ριζοσπαστικής αριστεράς», υποστηρίζει ότι έξοδος από το ευρώ θα προκαλούσε σημαντική πτώση του βιοτικού επιπέδου της χώρας που θα την έκανε, αφήνοντάς την «βορά» των αγορών. Η εμφάνιση και απήχηση όμως τέτοιων ιδεών, και στην αριστερά, προστίθεται σε μια πληθώρα ενδείξεων για το βάθος της ευρωπαϊκής κρίσης προσανατολισμού και τον αποσυνθετικό χαρακτήρα που κυριαρχεί βασικά μέχρι τώρα. Τη διάγνωση κάνουν και οι πιο mainstream Ευρωπαίοι πολιτικοί, όπως ο Friedrich Merz, πρώην επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας της γερμανικής δεξιάς, που υπογραμμίζει σε πρωτοσέλιδο άρθρο του στην «Χάντελσμπλατ», υπό τον χαρακτηριστικό τίτλο «Η Ευρώπη καυγαδίζει, η Γερμανία κοιτάζει» και τον υπότιτλο «Ευρω-κρίση, διάσωση Ελλάδας,

εξεγέρσεις στον αραβικό κόσμο: γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση απέτυχε σε όλες τις τρέχουσες κρίσεις»:

«Δεν μπορεί πλέον να αγνοηθεί το γεγονός ότι η Ευρώπη, ή μάλλον καλύτερα η ΕΕ, είναι βουτηγμένη βαθειά στην κρίση... Το μεγαλύτερο έλλειμμα της ΕΕ είναι η δραματική αδυναμία ηγεσίας του πολιτικού της κόσμου. Ιδιαίτερα σε καιρούς με τόσες προκλήσεις, η Ευρώπη θα χρειαζόταν μια Κομισιόν, ικανή να επιδείξει ισχύ και όραμα για την ανάπτυξη του 21ου αιώνα... Οι υπερχρεωμένες χώρες της Νομισματικής Ένωσης, δεν χρειάζονται απλώς δάνεια, τα οποία το μόνο που πετυχαίνουν είναι να αυξάνουν το χρέος τους ακόμη περισσότερο. Χρειάζονται κυρίως βοήθεια προκειμένου να δημιουργήσουν ανταγωνιστική οικονομία. Ποιός θα δώσει αυτή τη βοήθεια, αν όχι μια ισχυρή Ευρώπη;»

Τι σημαίνει όμως «ισχυρή Ευρώπη» και από πού μπορεί να προκύψει; Δεν ξέρουμε αν θα είναι «ισχυρή», διερωτάται όμως κανείς αν θα είναι ευρωπαϊκή μια Ένωση, για τη διοίκηση της Κεντρικής Τράπεζας της οποίας προτείνεται τώρα ο Μάριο Ντράγκι, κατ' εξοχήν άνθρωπος της Goldman Sachs, ναυαρχίδας του διεθνούς χρηματιστικού κεφαλαίου, άμεσα υπεύθυνου για την παγκόσμια κρίση! Την υποψηφιότητα Ντράγκι στηρίζει πλέον ο Σαρκοζί, που, κάτι με τη Λιβύη, κάτι με τον Ντράγκι, επιχειρεί ίσως να καλοπιιάσει ισχυρές διεθνείς/οικονομικές δυνάμεις, στην απέλπιδα προσπάθειά του να κρατηθεί στην Προεδρία της Γαλλίας, την ώρα που ένας άλλος άνθρωπος των διεθνών Τραπεζών, ο Στρως-Καν ετοιμάζεται να ξεκινήσει την πορεία προς τα Ηλύσια.

Αν ο Σαρκοζί υποστηρίζει τον Ντράγκι και ο Στρως Καν πολιorkεί το κάποτε προπύργιο της ευρωπαϊκής ανεξαρτησίας, το Βερολίνο, με την υποστήριξη του ευρωκοινοβουλίου, ετοιμάζεται να επιβάλλει ένα εξωφρενικό σχέδιο δημοσιονομικής «πειθάρχησης» της Ευρώπης, που θα την μετατρέψει σε φυλακή, και πιθανώς σε φυλακή σε εξέγερση! Παρουσιάζεται τώρα ως «οικονομικό θαύμα» το «γερμανικό μοντέλο»: μια πολύ καχεκτική οικονομική ανάπτυξη, που συνοδεύεται από μακροχρόνια καθήλωση των εργατικών αμοιβών, αλλά και διαρκή επέκταση των συμβάσεων πρόσκαιρης και ελαστικής εργασίας. Εκατομμύρια νέοι Γερμανοί

απασχολούνται για τετρακόσια ή πεντακόσια ευρώ και χωρίς προοπτική εξεύρεσης κανονικής δουλειάς. Ζούνε κάπως, με τη βοήθεια των γονιών που διαθέτουν ακόμα κάποιες φυσιολογικές αμοιβές και τις υψηλές κοινωνικές παροχές της χώρας τους. Ακόμα κι εδώ όμως, στην καρδιά της Ευρώπης κι όχι στη φτωχή περιφέρεια, καταργούνται με γρήγορους ρυθμούς οι βασικές σταθερές του μεταπολεμικού καπιταλισμού και του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Και παρουσιάζεται αυτό ως περίπου πρότυπο! Χώρια το ότι δεν μπορεί να γενικευθεί στην Ευρώπη, για λόγους ... αριθμητικής: δεν μπορεί όλες οι χώρες να είναι πλεονασματικές ταυτοχρόνως.

Με τέτοια ηγεσία, το μότο «Ο σώζων εαυτόν σωθήτω» τείνει να γίνει κύριο σύνθημα, ακόμα κι αν δεν διακηρύσσεται, πολιτικών ομάδων, κοινωνικών τάξεων, εθνών, περιοχών. Ο Μπερλουσκόνι ξεφορτώνεται τους βορειοαφρικανούς πρόσφυγες βγάζοντάς τους χαρτιά, ο Σαρκοζί απαντά απειλώντας με αναστολή της συνθήκης Σένγκεν. Στη Γαλλία, κατ' εξοχήν πολιτικό εργαστήριο της ηπείρου, το Εθνικό Μέτωπο, υπό την ηγεσία της κόρης του Λεπέν, με σύνθημα έξοδο από το ευρώ και επιστροφή σε ένα φαντασιακό «έθνος-κράτος», που δεν υπάρχει, μετατρέπεται σε μείζονα πολιτική δύναμη, ευθέως ανταγωνιστική Δεξιάς και Σοσιαλιστών. Το ακολουθεί μια πλειάδα ακροδεξιών κινήσεων στην Ευρώπη, ιδίως Βόρειο, που πηγαίνει διαρκώς καλύτερα εκλογικά, απειλώντας με διεμβολισμό ένα μισοχρεωκοπημένο πολιτικό σύστημα, χωρίς απαντήσεις στην κρίση, όταν δεν είναι τμήμα της.

Εκφράζουν συχνά, αυτές οι κινήσεις, έναν «εγωϊσμό των ευπόρων», που θέλουν να διατηρήσουν τα κεκτημένα τους, φορτώνοντας την κρίση στις φτωχότερες χώρες, στους μετανάστες, σε οποιονδήποτε τέλος πάντων, αρκεί να μη θιγούν οι ίδιοι. Αγνοούν, ή κάνουν ότι αγνοούν, την αλληλεξάρτηση Βόρειας και Νότιας Ευρώπης, πλουσίων και φτωχών σε κάθε χώρα, της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου. Στη Φινλανδία θέλουν επιστροφή στο «αληθινό» έθνος τους, στη Βόρειο Ιταλία «να μην πληρώνουν» για τη Νότια κ.ο.κ.

θάταν όμως πολύ ελλιπής αυτή η περιγραφή αν περιορίζαμε στον «ομαδικό εγωϊσμό» την αιτία ισχυροποίησης αυτών των ρευμάτων. Είναι προϊόν επίσης της αυξανόμενης δυσφορίας, ανησυχίας, απογοήτευσης ευρύτατων κοινωνικών στρωμάτων, που ταυτίζονται, άλλοτε δικαιολογημένα και άλλοτε αδικαιολόγητα, τα προβλήματα και την ανασφάλειά τους με το ευρωπαϊκό σχέδιο, με την «υπαρκτή Ευρώπη», που νοιώθουν επίσης ότι τους έχει αφαιρέσει την κυριαρχία, προς όφελος μιας απρόσωπης και ανεξέλεγκτης γραφειοκρατίας, στην υπηρεσία των κατόχων του χρήματος. Η αφαίρεση εθνικής κυριαρχίας έγινε με την επίκληση της ανάγκης υπερεθνικής ολοκλήρωσης που θα εξασφάλιζε την ευημερία όλων. Η μεν ευημερία όμως μάλλον οπισθοχωρεί, η δε πραγματική εξουσία στην Ευρώπη δεν συγκεντρώνεται σε οποιαδήποτε υπερεθνική δημοκρατική δομή, αλλά στους εκπροσώπους μιας «αριστοκρατίας του χρήματος», που, αφού κατάφερε να ανεξαρτοποιηθεί από κάθε πολιτικό έλεγχο, ανεξαρτοποιήθηκε και από την υλική παραγωγή και εξαρτά πλέον αυτή την πολιτική. Αποτρόπαιος στην κοινωνική, αναρχικός στην οικονομική λειτουργία του, ο κλασικός «φιλελεύθερος» καπιταλισμός διέθετε ακόμα τη δικλείδα της χρεωκοπίας των επιχειρήσεων. Τώρα, η απαγόρευση χρεωκοπίας των τραπεζών, αληθινών φορέων της εξουσίας, απειλεί με χρεωκοπία κράτη και κοινωνίες! Η θεμελίωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω στις «αρχές» του «ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού», της αντιπληθωριστικής πολιτικής, που εγγυάται την απόδοση του χρήματος και στην αρχή της μη αλληλεγγύης, του no bail out, που επανέρχεται σε κάθε ευρωπαϊκή συνθήκη, περιλαμβανομένης της Λισσαβώνας (άρθρο 125), φέρει τον σπόρο της αποσύνθεσης και της αυτοκαταστροφής. Ενστικτωδώς, λαοί και κοινωνικές ομάδες, θέλουν να ξαναγίνουν αφεντικά στη ζωή και στον τόπο τους, έστω κι αν κινδυνεύουν να διαπιστώσουν στο τέλος, όπως και οι οπαδοί των μεσοπολεμικών προγόνων της σημερινής ακροδεξιάς, πόσο οικτρά τους ξεγέλασαν.

Οι αποσυνθετικές φωνές κυριαρχούν στη σημερινή Ευρώπη, είναι όμως πολύ νωρίς να προδικάσει κανείς το αποτέλεσμα. Η κρίση είναι τόσο σοβαρή και βαθειά, ο κίνδυνος οικονομικών, κοινωνικών ή χρηματοπιστωτικών «Φουκουσίμα», τόσο μεγάλος, που

θάταν πολύ επιπόλαιο να κρίνει κανείς από το αρχικό σημείο το αποτέλεσμα. Υπάρχουν άλλωστε λίγες, αλλά σοβαρές φωνές, υπέρ μιας ριζικής αλλαγής μοντέλου, της επιστροφής στην ρύθμιση, ενός νέου ευρωπαϊκού προγράμματος επενδύσεων και συνοχής, που να στηρίζεται σε πολύ μεγαλύτερο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, συνοδευόμενο από προστατευτισμό. Προς την κατεύθυνση αυτή π.χ. κινούνται Γάλλοι διανοούμενοι όπως ο Εμμανουέλ Τοντ, βετεράνοι σοσιαλιστές όπως ο Ζοσπέν και ο Σοάρες (που έχει μάλιστα προτείνει στους Σοσιαλιστές της Νότιας Ευρώπης σύμπληξη μετώπου αντίστασης στη Γερμανία), η Μοντ Ντιπλοματίκ που «εισάγει» στην Ευρώπη τις κεϋνσιανές ιδέες του Γκαλμπρέιθ. Η ίδια η κρίση θα προσφέρει ίσως τη δυνατότητα σταδιακού μετασχηματισμού αυτής της ζύμωσης σε πολιτική πράξη.

Konstantakopoulos.blogspot.com

Πηγή άρθρου: ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΒΗΜΑ

(Φωτό: wikimedia)